

Uvnitř globálního tlaku Saúdské Arábie na jadernou energii

[nytimes.com/2023/04/01/us/politics/saudi-arabia-nuclear-biden-administration.html](https://www.nytimes.com/2023/04/01/us/politics/saudi-arabia-nuclear-biden-administration.html)

1. dubna 2023

Saúdská Arábie po léta naléhala na Spojené státy, aby jí pomohly vyvinout program jaderné energetiky, zatímco saúdští vůdci pohlížejí za ropu, aby poháněli svou zemi.

Ale rozhovory o jaderném partnerství se protahují, a to především proto, že saúdská vláda odmítá souhlasit s podmínkami, které jí mají zabránit ve vývoji jaderných zbraní nebo pomoci jiným zemím, aby tak učinily, podle úředníků se znalostí diskusí.

Frustrovaní saúdští představitelé nyní zkoumají možnosti spolupráce s dalšími zeměmi, včetně Číny, Ruska nebo amerického spojence.

Zároveň obnovují tlak na Spojené státy – jejich preferovaného partnera – tím, že nabízejí pokus o normalizaci vztahů s Izraelem výměnou za americkou spolupráci při budování jaderných reaktorů a dalších záruk.

Nové podrobnosti saúdského úsilí poskytují okno do nedávných potíží a nedůvěry mezi Washingtonem a Rijádem a do zahraniční politiky, kterou korunní princ Mohammed bin Salmán prosazuje: větší nezávislost na Spojených státech, protože rozšiřuje partnerství s dalšími světovými mocnostmi, včetně Čína .

Někteří analytici tvrdí, že je to součást strategie nátlaku na Washington, aby spolupracoval se saúdskou vládou za jejích vlastních podmínek; jiní říkají, že princ vidí vznikající multipolární svět, ve kterém Spojené státy hrají méně dominantní roli. Saúdská Arábie také v březnu souhlasila s diplomatickým sblížením s Íránem poté, co Čína vystupovala jako zprostředkovatel.

Děkuji za přečtení The Times.

Přihlaste se k odběru The Times

Saúdské jaderné úsilí vyvolává přízrak šíření, který znervózňuje některé americké představitele: Princ Mohammed, faktický vládce království, prohlásil, že Saúdská Arábie vyvine jaderné zbraně, pokud to udělá Írán. Jakýkoli civilní jaderný program má prvky dvojího použití, které by mohly zemi pomoci při výrobě materiálu pro zbraně.

obraz

Korunní princ Mohammed bin Salmán ze Saúdské Arábie prohlásil, že jeho země vyvine jaderné zbraně, pokud tak učiní Írán. Kredit...Foto bazénu od Athita Perawongmetha

Ale princ Mohammed také věří, že má právo využívat potenciálně rozsáhlá naleziště uranu v království jak pro energii, tak pro export. To by vytvořilo nový zdroj příjmů pro království a mohlo by to dát Saúdské Arábii větší geopolitickou váhu. Čína již spolupracuje se Saúdskou Arábií na vyhledávání uranu .

Ministr energetiky princ Abdulaziz bin Salman na konferenci v Rijádu v lednu řekl, že plány na obohacování uranu a výrobu jaderného paliva – včetně exportu – jsou ještě „důležitější“ než navrhované reaktory v Saúdské Arábii. Ministerstvo energetiky v prohlášení uvedlo, že nabídkové řízení na dva reaktory zahrnuje „několik dodavatelů technologií“ a očekává, že brzy obdrží návrhy.

- **Úzkost v Asii:** Pochybnosti o Číně i Spojených státech vedou y Indo-Pacifiku k závodům ve zbrojení – s ozvěnami druhé světové války a novými úrovněmi rizika.

- **TikTok:** Bidenova administrativa chce, aby čínská společnost, která vlastní TikTok, prodala aplikaci nebo čelila možnému zákazu kvůli obavám, že představuje riziko pro národní bezpečnost. Zde je návod, jak se aplikace začala vnímat jako hrozba .
- **Chinese Spy Balloon:** Exkluzivní analýza satelitních snímků sleduje cestu špionážního balónu , který v únoru vyvolal diplomatickou krizi mezi Pekingem a Washingtonem.
- **Průmyslová špionáž :** Pád čínského zpravodajského agenta odhaluje udivující hloubku čínského úsilí ukrást americká obchodní tajemství a duševní vlastnictví.

Ambice obohacování znervózňují některé americké úředníky, i když by se obrat Saúdské Arábie směrem k jaderné energii shodoval s podporou nízkouhlíkové energie ze strany Bidenovy administrativy.

„Mají legitimní argumenty ohledně potřeby využít svůj uran k výrobě energie, aby mohli prodat to, co zbylo z jejich ropy, než se vyčerpá, nebo se trh zhroutl nebo se stane něco jiného,“ řekl Hussein Ibish, vědec z univerzity. Arabský institut států Perského zálivu ve Washingtonu.

Prezident Biden odsoudil Saúdskou Arábii během říjnového výbuchu kvůli ropné politice Rijádu. Kredit...Doug Mills/The New York Times

Spojené státy vyžadují, aby země před spoluprací na jaderném programu splnily vysoké standardy nešíření, včetně v některých případech zákazu obohacování uranu a přepracování paliva na jejich území. Podrobnosti jsou zakotveny v dohodě 123, kterou ministerstvo zahraničí vyjednává s doporučením ministerstva energetiky. Pakt musí přezkoumat Kongres, který ho může zablokovat.

Saúdští představitelé se odmítli zavázat k omezením, která by podkopala jejich cíl obohacovat a prodávat uran. Spojené arabské emiráty, saúdskoarabský soused, a Tchaj-wan mají se Spojenými státy dohody, které zahrnují zákaz obohacování a přepracování paliva.

I kdyby saúdští představitelé vyjádřili ochotu podepsat dohodu 123, jakákoliv dohoda by ve Washingtonu čelila významným politickým překážkám. Prezident Biden nedůvěřuje princovi Mohamedovi a

odsoudil Saúdskou Arábii během říjnového exploze kvůli ropné politice Rijádu . A mnoho demokratických zákonodárců a někteří republikánští říkají, že Saúdská Arábie byla destabilizující silou .

"Absolutně ne," řekl představitel Ro Khanna, kalifornský demokrat, v rozhovoru na otázku, zda by podpořil dohodu umožňující Saúdské Arábii používat americkou jadernou technologii. "Je to nezačátek."

Bílý dům a ministerstvo zahraničí odmítly žádosti o oficiální rozhovory a ministerstvo odpovědělo pouze na písemné otázky. Američtí a saúdští představitelé, kteří promluvili, tak učinili pod podmínkou anonymity.

Americké ministerstvo zahraničí uvedlo, že Spojené státy jednájí o dohodě se Saúdskou Arábií od roku 2012, podrobnosti však odmítly uvést. Představitelé a poradci Trumpovy administrativy prosazovali jaderné úsilí , často tajně, což byla iniciativa, proti níž někteří senátoři protestovali, s odkazem na saúdskoarabskou historii lidských práv a potenciál pro vývoj jaderných zbraní.

Ministerstvo zahraničí uvedlo, že Bidenova administrativa „je odhodlána podporovat přechod Saúdské Arábie na čistou energii, včetně jejího úsilí vyvinout mírový program jaderné energie“. Ministerstvo dodalo, že Spojené státy vyžadují „nejvyšší mezinárodní standardy“ v oblasti „bezpečnosti, nešíření zbraní hromadného ničení, kontroly vývozu a fyzické bezpečnosti“.

Saúdské ministerstvo energetiky uvedlo, že „mírový program jaderné energetiky“ království bude založen na „transparentnosti a mezinárodních osvědčených postupech“ a že bude úzce spolupracovat s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii a zeměmi, které podepsaly obecné dohody se Saúdy o pomoci nukleární energie. Patří mezi ně Čína, Rusko, Jižní Korea a Francie.

Někteří saúdští představitelé se domnívají, že Spojené státy byly nespolehlivým partnerem, který se divoce hýbal politikou a nebyl schopen zajistit bezpečnost a hospodářskou spolupráci.

obraz

Prezident Donald J. Trump s princem Mohammedem v roce 2019.
Představitelé Trumpovy administrativy prosazovali saúdské jaderné úsilí,
často tajně. Kredit...Erin Schaff / The New York Times

Výbuch diplomacie

Američtí a saúdští zastánci jaderné energie v království viděli otevření, když se prezident Donald J. Trump snažil navázat vztahy s princem Mohamedem.

Úsilí v oblasti energetiky začalo již v rané fázi vlády, když konsorcium amerických společností, včetně Westinghouse, projevilo zájem o projekt jaderného reaktoru navrhovaný Saúdskou Arábií. Michael T. Flynn, první Trumpův poradce pro národní bezpečnost, a Thomas J. Barrack Jr., investor, který byl předsedou inauguračního výboru pana Trumpa, prosazovali zapojení USA .

Tyto počáteční snahy se zastavily poté , co se oba muži zapletli do samostatných právních otázek týkajících se jiných jednání se zahraničními úředníky .

Demokratičtí zákonodárci zahájili vyšetřování jaderného úsilí a vydali zprávu, že právníci Bílého domu zpochybnili zákonnost a etiku navrhovaných podniků. To administrativu neodradilo. Vedení se ujal Rick Perry, ministr energetiky.

obraz

Jako ministr energetiky Rick Perry, odešel, vydal sedm povolení americkým společnostem umožňujícím převod neutajovaných amerických jaderných technologií do Saúdské Arábie. Kredit... Tamir Kalifa pro The New York Times

Pan Perry vydal sedm povolení americkým společnostem, které jim umožnily převést neutajovanou americkou jadernou technologii – nikoli však fyzické vybavení – do Saúdské Arábie.

Američtí představitelé však uvedli, že nedokázali vytvořit žádnou dohodu 123, o které si mysleli, že by byla schválena Kongresem.

V září 2020 uspořádal pan Trump v Bílém domě obřad, při kterém se Spojené arabské emiráty a Bahrajn dohodly na normalizaci vztahů s Izraelem v paktu zvaném Abraham Accords. Saúdští vůdci řekli

Bílému domu, že jaderná spolupráce je podmínkou pro připojení jejich země, řekl bývalý vysoký úředník administrativy. Ale pan Trump opustil úřad dříve, než se podařilo dosáhnout dohody.

"Nuclear je pro mě to, kam chcete jít," řekl pan Perry v rozhovoru na investiční konferenci v Rijádu. Ale co se týče baseballu, řekl, že rozhovory pod vedením pana Trumpa se dostaly pouze do „druhé“ směny.

Odmlčel se a pak dodal: "Vršek druhého."

obraz

Si Ťin-pching navštívil Saúdskou Arábii v prosinci po téměř třech letech pandemické izolace a slíbil „spolupráci při mírovém využití jaderné energie“.Kredit...Bandar Al-Jaloud/Agence France-Presse, přes saúdský královský palác

Flirtování s Čínou

Vzhledem k tomu, že Bidenova administrativa trvá na určitých ochranných opatřeních, saúdští představitelé se nadále zaměřují na neamerické společnosti.

Atraktivní je Korea Electric Power Corporation neboli Kepco se sídlem v Jižní Koreji. Mluvčí společnosti řekl, že Kepco mluví s americkými představiteli o jaderném programu a má zájem o spolupráci se Saúdskou Arábií, ale odmítl jít do podrobností s odkazem na dohodu o mlčenlivosti se Saúdskou Arábií.

Ale jihokorejská vláda, spojenec USA, by společnosti pravděpodobně zakázala účast v projektu, pokud Saúdská Arábie neuzavře přísnou dohodu o nešíření jaderných zbraní s vládou nebo Mezinárodní agenturou pro atomovou energii. Společnost uvedla, že doufá, že „budou vytvořeny podmínky pro účast v projektu“. A komplikujícím faktorem je právní spor mezi společnostmi Kepco a Westinghouse o návrhy reaktorů.

Francouzští uchazeči by byli v podobné situaci . A spolupráce s Moskvou by pro Rijád nebyla přitažlivá, protože na Rusko byly uvaleny sankce vedené Američany a Evropou .

Přestože saúdští představitelé považují americkou jadernou technologii za nejlepší možnost, jsou otevření uvažování o čínské technologii. Saúdská Arábie a Čína si nedávno vytvořily užší vztahy , včetně spolupráce v oblasti ropy a vojenské spolupráce.

obraz

Atraktivním potenciálním partnerem pro jaderný rozvoj v Saúdské Arábii je Korea Electric Power Corporation neboli Kepco se sídlem v Jižní Koreji. Kredit...SeongJoon Cho/Bloomberg

Čína vybudovala saúdskoarabský arzenál balistických raket v průběhu desetiletí a posílá vojenské důstojníky, aby pracovali na programu, uvedli současní a bývalí američtí představitelé. A s čínskou technologií je nyní Saúdská Arábie schopna postavit své vlastní rakety, řekli. Nové satelitní snímky ukazující aktivitu buldozerů na předchozích raketových stanovištích naznačují, že Saúdská Arábie by mohla pod zemí ukrývat nový typ rakety, řekl Jeffrey Lewis, expert na nešíření jaderných zbraní z Middlebury Institute of International Studies.

Raketový program je oddělený od jakéhokoli úsilí o jadernou energii, ale ukazuje, jak úzce Čína spolupracuje se Saúdskou Arábií na vysoce technických a citlivých projektech.

Čínský vůdce Si Ťin-pching navštívil Saúdskou Arábii v prosinci po téměř třech letech pandemické izolace. On a král Salman vydali prohlášení, ve kterém slíbili „spolupráci při mírovém využití jaderné

energie“.

Při návštěvě Saúdské Arábie v roce 2016 pan Xi dohlížel na podepsání memoranda o porozumění, které má pomoci postavit reaktor.

Čínské jaderné společnosti také nabídly pomoc při průzkumu a rozvoji zdrojů uranu v zemi. V roce 2017 podepsaly China National Nuclear Corporation a Saudi Geological Survey memorandum o porozumění o průzkumu ložisek uranu. V roce 2021 vydal Saudi Geological Survey „certifikát uznání“ Pekingskému výzkumnému ústavu geologie uranu za pomoc při průzkumu zdrojů uranu a thoria.

V posledních třech nebo čtyřech letech Čína pomohla Saúdské Arábii vybudovat šest až osm lokalit pro vyhledávání uranu v západní polovině země, řekl pan Lewis. Ještě musí postavit mlýny a zpracovatelské závody, které jsou potřebné pro obohacování uranu.

Edward Wong hlásil z Washingtonu, Vivian Nereim z Rijádu v Saúdské Arábii a Kate Kelly z Rijádu a Washingtonu. Reportáž přinesl Chris Buckley v Taipei na Tchaj-wanu a John Yoon a Jin Yu Young v Soulu.

Speciální nabídka: Předplaťte si
~~€~~ € 0,50 € týdně po dobu prvního roku.

Děkuji za přečtení The Times.

EXPAND

The New York Times

Dnešní události.

Hlášeno odborníky.

Speciální nabídka:

~~€~~ € 0,50 € týdně

po dobu prvního roku

ZOBRAZIT NABÍDKU

Kdykoli zrušit nebo pozastavit.